

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

© ©

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

© ©

Toți ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Domnul notar.

Nu e vorba aici de piesa dlui (Goga, ci de abuzurile și purtarea neumană, pe care mulți dintre notarii noștri au manifestat-o față de familiile celor plecați în războiu.

Am avut și noi ocazie, în repetite rânduri, de a auzi plângeri în ce privește împărțirea ajutoarelor și peste tot tratamentul dur ce s'a manifestat față de văduvele și orfanii celor plecați în războiu.

Vine acum însuș comitele comitatului Cic și printr'un rescript mai recent, constată că s'a convins însuș, că „în unele cazuri plângerile sunt îndreptățite, și brutalitățile de fapt s'au săvârșit, ba câte un notar nici într'atâta nu poate fi stăpân pe sine, ca în corespondența oficială să evite expresiile ofensatoare la cari s'a obișnuit acasă, iar aceste cazuri arătate, nici decum nu servesc spre lauda corpului notarial”.

Prim acelaș rescript al comitelui din Cic, notarii sunt îndrumați la un procedeu mai uman și mai corect, căci altcum se vor pune în aplicare măsuri mai rigoroase față de dânșii.

Sperăm, că acest rescript — viu comentat de întregă presa — va avea efectul dorit și astfel plângerile ce se auziau ici-colo, nu se vor mai repeta. Desigur poporațiunea învrednicește totdeauna un tratament uman din partea organelor administrative, dar o vrednicește în mod îndoit în aceste zile grele, când capii de familie apără cu viața lor țara, iar familiile lor, tângesc acasă fără nici un sprijin.

Ele, au acum mai mult ca ori-când, lipsă de dragoste, mângâiere, tratare umană și ajutorare.

Din norocire abuzurile de acest soi nu sunt generale, căci din multe locuri aflăm, că populația e îndestu-

lită și cu tratamentul notarilor și cu ajutoarele ce se distribuie pe urma celor plecați în războiu.

Nădăduim, că astfel de abuzuri nu vor mai obveni, iar pentru cazul, că totuș se vor mai repeta ici-colo, cei neîndreptățiti să-si facă plânsurile la organele mai înalte, ca să li-se facă dreptate și vinovații să fie pedepsiți.

Rugăciuni pentru pace.

Cuprins de groază și durere pentru tragedia, ce se desfășură între popoarele Europei, papa Benedict XV dela urcarea sa pe tron n'a scăpat nici o ocaziune ca să-și ridice cuvântul pentru pace, și să aline după putință grozăviile războiului. După demersurile diplomatice pe lângă puterile beligerante, cari în parte au fost încoronate de succes, a demandat mai nou, ca să se facă rugăciuni în toate bisericile arhiepiscopesci, episcopesci, parohiale și de călugări, în Europa în 7 Februarie, iar în celelalte continente în 21 Martie, pentruca Dumnezeu să se îndure a trimite iar pacea între oameni și să se pună capet vărsării grozave de sânge.

Organul oficial al Vaticanului „Acta Apostolicae Sedis” publică acum ordinul edat în această chestiune de cardinalul secretar de stat Gasparri, care prescrie cu deamănuntul ordinea serbărilor din 7 Februarie. Tot aici se publică și rugăciunea concepiată de însuș papa Benedict XV, care se va recita la aceste serbări și care s'a publicat în limba italiană, franceză, engleză, germană, spaniolă, portugheză și rusească.

Iată rugăciunea în versiune română:

„Adânc cutrămurați de grozăviile războiului, care a răsculat popoare și națiuni, la inima Ta sfântă și iubitoare alergăm pentru scăpare, oh Isuse! Ție ne rugăm între suspine, *Dumnezeul îndurărilor*, să înceteze deasupra noastră sbiciul acesta înfricoșat; Ție ne rugăm, principele Păcii, însetând pacea!

Din inima Ta dumnezească ai trimis raze de iubire în lume, ca încetând orice neînțelegeri, să stăpânească între noi oamenii, numai: Iubirea sfântă. Când erai pe pământ, inima îți era cuprinsă de milă, față de neamul omenesc, ce se sbătea în lipsuri. Oh, lasă să se îndure această inimă și spre noi, în ora acestei invidii dureroase și a omorurilor atât de grozave.

Fie-ți milă de mamele cele multe, carplâng cu îngrijorare de soartea fiilor lor, îndură-te față de mulții orfani și multele familii; îndură-te de mizeria în care a căzut Europa, amenințată de o perire atât de fatală. Oh, inspiră Doamne, pe domnitori și popoare cu sfaturi de împăcare; liniștește neînțelegerile, cari rup și sfășie națiunile, Doamne apleacă pe oameni spre sărutul păcii, Tu, care i-ai făcut frați în prețul scump al sângelui Tău. Și precum odinioară la strigătul stăruitor al apostolului Petru: „Doamne, mântuește-ne, că perim”, ai răspuns prin îndurarea cea bună și ai liniștit viforul deasupra valurilor, astfel și acum la rugăciunea noastră plină de încredere, răspunde-ne cu îndurare, restabilind în lumea răsculată liniștea și pacea.

Și Tu, o, Preasfântă Fecioară, pe cum ai făcut și în alte timpuri de grozave încercări, ajută-ne, apără-ne și ne mântuește pe noi”. Amin.

Acordul româno-italo-bulgar.

Fostul ministru de externe bulgar Ghenadiev, petrece câțva timp în Roma având să tracteze din încredințarea guvernului său unele chestiuni cu guvernul italian. În fața unor ziaristi Ghenadiev a declarat, că misiunea lui e de caracter pur oficial însă nu e complet terminată, astfel că trebuie să mai rămână câteva zile încă în Roma. Privitor la scopul misiunii sale Ghenadiev a refuzat a da orice deslușiri concrete, a constatat însă, că relația între România și Bulgaria din zi în zi devine tot mai bună, tot mai clară și mai puternică, pe când relațiunea Greciei față de Sârbia e tot așa de nehotărftă ca și mai înainte. Bulgaria nu nutrește aspirațiuni exagerate. Bulgaria toate le subordinează idealului său politic: întregirea națională a statului. Bulgaria spreereză, că în cadrul acestor modeste dorințe poate spera la sprijinul Italiei. Italia ca și România e stat național și Bulgaria are toată nădejdea, că împreună cu acestea două state vor putea așeza relațiunile politice din Balcani pe baze sigure.

Matricularea soldaților morți.

Am amintit într'unul din numerii trecuți despre inducerea în matricula morților, a soldaților căzuți în războiu. Am amintit acolo, că după fiecare luptă, o trupă deosebită sub conducerea unui ofițer, sau subofițer îndeplinește înmormântarea celor căzuți. Înainte de înmormântare ofițerul adună dela cei morți biletele de legitimize, pe spatele

căruia se scrie locul și timpul înmormântării, apoi subscriind-ul ofițerul și un ostaș, care a luat parte la înmormântare, biletul se trimite preotului castrens, care interesează cazul de moarte în matricula sa. Se înțelege că în matricula parohială nu se induce ci se poate numai însemna datul și locul morții în matricula botezaților la „Observări“.

Ce privește pe soldații, cari au murit acasă, ori în spitalul de pe teritoriu parohial, e de observat, că aceștia au să fie îngropați de preotul militar, — dacă se află atare preot în locul respectiv; tot de acesta se ține și inducerea în matriculă. La caz când nu se află preot militar, care să săvârșească înmormântarea, atunci îl îngroapă parohul local și îl interesează totodată și în matricula morților. Parohul e obligat însă a trimite extrasul de moarte preotului militar, căruia a aparținut soldatul.

E adevărat că prin procedura aceasta cazul morții e însemnat în două locuri, însă din aceasta nu urmează nici o confuzie căci conspectul despre soldații morți se face numai din partea preotului militar și tocmai din motivul acesta e de lipsă a se trimite extrasul de moarte preotului militar dela comanda de care s'a ținut soldatul.

Scrisoare din Beiuș.

Din întâmplare îmi vine în mână Anuarul gimnaziului superior greco-catolic din Beiuș. Corpul profesoral constă din 16 membri, totatătea forțe puternice culturale, unii din ei foarte activi. E lucru natural deci, că răsfoind în fuga ochilor anuarul, mai tare m'a interesat activitatea corpului profesoral. Să văd cum e apreciată. Este aceasta un lucru de mare însemnătate, căci din aceste date se va scrie oarecândva istoria institutului acestuia.

Durere, că în această privință mai sunt multe de completat, ceace cred, că e bine să o facem baremi aceea.

Societatea de lectură „Samuil Vulcan“ aranjază în fiecare an două ședințe festive în amintirea celor doi mari fondatori: Samuil Vulcan și Mihail Pavel.

E lucru natural și e foarte bine, că face cunoscut întreg programul festivei Vulcan; remarcă, după cum și merită vorbirea plină de avânt și idei a Ilustrității Sale Dr. Demetriu Radu, episcop de Oradea mare; dar nu putem înțelege cum se achită de aprecierea festivei Pavel — în toată privința superioară festivei Vulcan — rezumându-o în trei șire și jumătate și necomunicându-i nici barăm programul amănunțit, cum pe dreptul a comunicat programul festivei Vulcan, și nu are nici un cuvânt pentru punctul culminant — forța festivei Pavel: Psalm XCIV al compozitorului nostru dl prof. Francisc Hubic. Despre dl Hubic, de care măiestrul Kiriac dela București zice, că a făcut „un pas mare înainte față de tot, ce s'a scris până acum“ (ca muzică corală religioasă); a cărui liturgie se cântă prin București, ba „Sfânt-ul“ se cântă deja de luni de zile în capela aulică din Viena. Psalmul acesta, cu care Kiriac dă concert în Constanța, despre care corespondentul din Beiuș al „Românul“-ui Nr. 111—1914 spunând foarte puțin, zice, că a fost de o putere fascinatoare — nu e nici barem amintit.

Nu are un cuvânt pentru discursul festiv în memoria fericitului Pavel al dl prof. I. Georgescu, despre care corespondentul din Beiuș al „Românul“-ui Nr. citat scrie, că „a dezvoltat idei și păreri, ce nu s'au mai rostit cu atâta hotărâre și putere convingătoare de un profesor de aici“?

Să nu fim rău înțelegi! Nu cerem tractate lungi de apreciere, cari n'au loc într'un anuar — dar să treci cu vederea, ori să nu amintești de loc lucruri de așa mare însemnătate cum sunt cele amintite aici — credem, că încă nu e cu cale!

E apoi de notorietate publică, că afară de dl C. Pavel au ținut conferințe și au scris prin ziare și dl prof. Dr. G. Hetcou,

care a scris de mai multe ori în „Unirea“, a scris apoi studiul „Columna lui Traian“ din anuarul din chestiune, care încă trebuia amintită aici.

Dl profesor Hubic a scris despre muzica românească, în „Românul“. Dl prof. I. Georgescu, care a publicat mai mult dintre profesorii din Beiuș, de nenumărate ori în „Unirea“, apoi în „Solia Satelor“, „Românul“, „Transilvania“. Mai cu seamă e de remarcat studiul dlui Georgescu despre „Istoria literaturii române“ alui G. Adamescu, în care rectifică o seamă de informațiuni greșite, în ceea ce ne privește, în special, pe noi Românii ardeleni. A mai ținut apoi o conferință literară pentru publicul inteligent din Beiuș, în presara anului nou, despre poezia populară română, în special, cea bihoreană, pe baza cântecelor populare, adunate de B. Bortók și editate de Academia Română.

Intr'adins am lăsat pe urmă pe dl Prof. I. Bușiția. Despre dl Bușiția, care așazicând e sufletul românesc al Beiușului — nu voiesc de loc prin aceasta să detrag sau să micșorez valoarea activității însuflețite, salutare a altor Domni, cari au lucrat mult, au cheltuit energie, timp și parale pentru ridicarea Beiușului — zic despre dl Bușiția, care să nu zic mai mult, s'a trudit patru luni de zile cu instruirea Ps. XCIV a dlui Prof. Hubic, raportul oficios numai atâta are de amintit, că: „a delectat ascultătorii cu piese muzicale, mai ales clasice“.

Dar aceea, ca să umbli așazicând cu arcanul să-ți aduni coriști să te nervozitezi în fiecare săptămână, câte 4—8 ore, cu instruirea corului Lirei, să începi însă în fiecare oră dela început, căci coriștii Lirei — onoare excepționali — sunt atât de punctuali, că pe fiecare oră de cor tot alții și alții vin; — chinându-te altfel, apoi să delectezi publicul cu frumoase concerte, cum numai dl Bușiția știe aranja, cum a fost cel dat în favorul ziariștilor din 17 Aprilie a. c. — este un lucru, care trebuie remarcat.

FOIȚA.

Activitatea politică a Românilor ardeleni din anul 1790*).

de Zenovie Păclișanu.

„Revocatio ordinationum“ și moartea lui Iosif II i-a atins mai dureros pe Românii ardeleni. Cu cât era mai mare satisfacția celor trei națiuni „unite“, Unguri, Săci și Sași cu atât era mai adâncă amărăciunea pe care o simțea poporul nostru văzându-se aruncat din nou în umilita stare veche. Sigur niciodată glasul clopotelor din micile și modestele bisericuțe românești de lemn din văile și munții Ardealului n'a răsunat atât de jalnic la moartea unui domnitor, ca în primăvara posomorită a anului 1790 vestind „jalnica săvârșire și mutarea prea milostivului împăratului nostru Iosif II din lumea aceasta trecătoare la cele veș-

nice“¹⁾. Starea desperată a neamului nostru o descrie scurt în fraze nervoase Ioan Para în scrisoarea din 28 Decembrie 1790: „*Clerus enim absque omni subsistentia, manet, natio oppressa jacet, nobiles Valachi ab officiis excluduntur, nemo est qui subcurrat*“²⁾.

În împrejurările aceste ne-a mai rămas o singură nădejde: dreptatea împărătească și un singur mijloc de mântuire: ridicarea Românilor în șirul celoralte națiuni recunoscute de legile țării și declararea confesiunii ortodoxe de confesiune „receptă“. În numele acestui ideal s'a început îndată după moartea lui Iosif II marea luptă, care, fără îndoială, formează unul din cele mai însemnate momente ale istoriei noastre politice. Ea a fost prima manifestare unitară a conștiinței noastre naționale. Pornirea unei acțiuni generale politice, la care se participă toate elementele capabile de luptă ale societății românești era nespuse de grea, pentru că nu aveam atunci aproape nici unul din mijloacele de propagandă extinsă pe

¹⁾ Circularul episcopului Gherasim Adamovici din 22 Martie 1790. Dr. Ilarian Pușcariu, Documente pentru limbă și istorie. I. Sibiu 1889 p 161.

²⁾ Adnex nr. V.

cari le avem azi. Aveam însă în schimb câțiva bărbați de-o energie și îndrăzneală uimitoare și mai ales bărbați înzestrați cu o puternică dragoste față de neamul din care făceau parte și cu un superior spirit de jertfă.

Urzitorul acelei mari mișcări de emancipare a fost vicarul unit al Nasăudului Ioan Para. Om de o nebănuită istețime, stăpân pe-o cultură temeinică câștigată în centrul monarhiei, Viena, unde a fost elev al seminarului s. Ba bara, având legături cu toți fruntașii români ai timpului și cu câțiva dintre străinii cu influență în conducerea afacerilor statului, fire îndrăzneată și neastâmpărată, Ioan Para a început după urcarea pe tron alui Leopold II o stăruitoare și energetică muncă de agitație politică în contemporan sau. Scopul lui era să trezească în dânșii conștiința națională și mai ales conștiința drepturilor lor naționale, îndemnându-i să se arate declararea națiunii române de națiune a a patra a Ardealului. Același lucru a făcut ea, în comitatul Hunedoarei. Ladislav Poștăuante de-a fi silit să se refugieze de la nobilii maghiari, între cari își sumta primejdnoasă viața.

(V. urma).

*) Fragment din o lucrare privitoare la epoca lui „Supplex Libellus Valachorum“.

Dl Prof. Bușiția e și pictor și încă bun, dar, durere, neremarcată și neprijinit de nime. Dsa a desemnat decorațiile și cortina gimnaziului pentru reprezentarea pieselor teatrale — după cum sunt informat — nere-munerat cu nimica pentru oboseala de o jumătate de an! Raportul oficios nu trebuia să o treacă aceasta cu vederea.

Tocmai așa nu-l băgăm în seamă pe cel ce-și cheltuiește timp, energie, dragoste, bani spre folosul nostru al tuturor — ca și pe celee nu face altceva decât trage foc la oala sa, fără să desvoalte vreo activitate publică. Ba încă mai rău apretiem pe ceice lucră din răspuțeri. Ne-ar putea-o spune ei cu câte greutate au trebuit să lupte, câte piedici au trebuit să învingă până să ajungă deasupra și dacă nu i-am putut împiedeca să ajungă deasupra, căci talentul adevărat se ridică, îi omorâm cu tăcerea.

Este aceasta, durere, un păcat național. Pentru Academia română n'a existat un Eminescu, un Caragiale, un Vlahuță; pentru Anuarul gimnaziului din Beiuș nu există un Bușiția, un Hubic etc.

Nu există pictorul Bușiția. Nu-s specialist în ale picturii, dar cred că am și eu un pic de judecată sănătoasă. În primăvara anului curent societatea pictorilor din Budapesta a aranjat la Beiuș o expoziție de tablouri. Am cercetat-o și eu de mai multe ori și din cei 20—30 de pictori reprezentați acolo singur tablourile lui Feszthy și încă a unuia peisajist au fost mai frumoase decât lucrările dlui Bușiția, a cărui peisaje însă, bine înțeles, n'au fost expuse. — E destul să vezi portretul episcopului de pie memorie Mihail Pavel, pictat de dl Bușiția, ca să-l poți apretia îndeajuns. Să nu fi văzut nici când, în viață, pe episcopul Pavel și să-i vezi numai portretul de Bușiția, îl cunoști pe omul mare așa cum a fost, așa de bine e redată blândețea și bunătatea lui legendară. Într'atâta e de viu portretul acesta, încât cu drept cuvânt ar fi putut zice dl Bușiția, ca oarecând sculptorul Michelangelo statuei lui Moise: „Parla-mi Pavel!“ Ți-se pare, că acuș-acuș se desprinde din părete, așa de blând privește la tine, de involuntar te apropii de el, ca și când ar fi viu și par'că ai aștepta, să-ți zică un cuvânt de mângâiere și de bunătate.

S'a vorbit cândva de zecile de peisagii ale dlui Bușiția, care în lipsa de sprijinul convenit din partea publicului zac împrăștiate în atelierul Dsale, fără să aibă nădejdea, că oarecând vor vedea lumina zilei. Talentele mari, caracterele puternice, genii ridică popoarele și promovează cultura dar fie talentul cât de mare, geniul cât de puternic, fără de sprijinul și ajutorul masselor, a tuturor acelor, cari sunt membrii unui popor, — se pierde, se îngroapă, rămâne adevărat diamant în nisipul drumurilor. Suntem membrii unuia și aceluiaș corp, ai națiunii. Și cine a văzut, ca mâna să fie geloasă pe picior, sau corpul pe stomac? Să ne pară bine, când un membru se întărește, căci tot trupul câștigă din aceea. Să ne întărim și noi talentele ce le avem spre folosul și mărirea neamului nostru! Să lăsăm, ba să ajutăm chiar, ca talentele reale să iasă la iveală, să nu le îngropăm în nisipul uitării și al indiferenței!

D. A.

† Paraschiva Radu.

O știre dureroasă ne-a sosit ieri la redacție, că mama Il. Sale episcopului Radu a încetat din viață în 25 a l. c. în al 75. an al vieții sale.

Vestea morții a fost comunicată mai întâi veneratului Consistor arhiepiscopesc, care îndată a luat dispozițiile, ca venerabilei decedate să i-se facă onorurile cele din urmă, în mod solemn. Reverendisimul domn Dr. Izidor Marcu, canonic metropolitan, a fost delegat, ca să participe, ajutat de o asistență de preoți și clerici, cari au plecat numai decât la Uifalău, unde se vor îndeplini funerariile.

Astfel se dă odihnei trupul rece al fericitei mame, încunjurată de dragoste și podoabă, ultimele ce i-se mai pot da în această viață.

Lângă sicriul ei mut plâng astăzi zdrobiți de durere copiii ei, unul episcopul Orășii, celalalt canonic și altul celce moștean a rămas la moșioara părintească.

Toată viața, truda, sbuciumul părinților este pusă în serviciul copiilor lor. Dar numai puținilor li-se reversă deosebitul noroc, ca să-și vadă opera încununată cu succesul dorit. Iar aici?

Un fruntaș plugar cu soția sa, din belșugul roadelor pământului lucrat cu sudoarea feței, își trimite copiii la școală. Visul lor ce putea fi altul decât, ce e al tuturor mamei dela sate: Să-și vadă băieții preoți. Și tu fericită mamă, văzut-ai dimpreună cu neuitatul tău soț pe copiii tăi: unul episcop și altul canonic.

Simțim, că la parcursul acestor cariere strălucite, vibrează mult din energia, ambiția, mândria sufletului tău, care s'a avântat atât de admirabil în aceasta operă măreață.

Prin tine se preamărește sufletul uriaș al femeii române, încununat cu atâta frumusețea, cu atâta putere și râvnă. Noi trebuie să fim cu atât mai mândri de tine cu cât superioritatea calităților femeii române se manifesta prin tine într'o casă de plugar, de unde viața noastră socială își capătă mereu plenitudinea pulsației sale.

Dormi în pace și Domnul Ve aibă în paza sa, precum în viață ai fost mamă aleasă și fericită.

Familia Radu a dat din acest prilej următorul anunț funebrel:

† Subscriși cu inima zdrobită de durere anunțăm că mult iubita noastră mamă, soacră, bunică și soră

PARASCHIVA RADU născută MAIOR a repausat în Domnul la 25 n. l. c. după un morb scurt, împărțită fiind cu Ss. Taine ale muribunzilor, în anul 75-lea al vieții sale.

Rămășițele pământești ale scumpei repaosate se vor înmormânta în 27 l. c. la oarele 2 d. m. în cripta Bisericii „Sfintei Uniri“ din comuna Tâmpăhaza.

Tâmpăhaza-Ujfalău, 25 Ianuarie 1915.

In veci pomenirea ei!

Demetriu episcop, Nicolae, Iacob canonic, Teodorica m. Sălăgian fii și fiică. Sever Sălăgian ginere; Dominca n. Radu noră; Ioan, Vasile, Ioan, Octavian, Valeria, Paraschiva, Valentina, Todorica, Marta și Cornelia nepoți și nepoate. Teodor Maior, Ana Maior și Maria Muntean n. Maior frate și surori.

Războiul european.

Luptele din nord.

Situația generală nu s'a schimbat. În lupta de artilerie, ce s'a desfășurat ieri toată ziua pe ambele maluri ale Vistulei cu o violență mai mare, ca în zilele ultime, artileria noastră grea, spre vest dela Tarnov, a operat cu succes.

In Carpați și ieri s'au dat lupte. În văile Ung—Latorța și Nagyág dușmanul a fost silit să părăsească unele înălțimi importante, după repetite contraatacuri zădarnice împreunate cu grave pierderi.

In Bucovina n'au fost lupte.

In sud e liniște.

Luptele din vest.

Berlin 26 Ianuarie.

Inimicul a deschis ieri o canonadă asupra localităților Niddelkerke și Westende. În urma acestei bombardări, au murit mulți locuitori, între cari și primarul orașului Niddelkerke. Pierderile noastre au fost neînsemnate.

Trupele noastre au atacat pozițiile engleze de pe ambele maluri ale canalului La Basse. Atacul din nord dela canal, din cauza focului din coastă, n'a avut rezultatul dorit de a cuceri pozițiile engleze. Asaltul trupelor din Baden, spre sud dela canal a avut succes desăvârșit, pozițiile engleze în lățime de 1100 m. au fost cuprinse de acestea. Contraatacurile Englezilor n'au reușit.

În partea sudică din pădurea Vogezi, am respins toate atacurile franceze,

In Polonia nu e nimic demn de remarcat.

Conscrierea

gloțaiilor de 19, 20 și 24 ani

Ieri s'au afișat placatele prin cari se ordonă indivizilor obligați la gloate, cari s'au născut în anii 1895 și 1896, precum și aceloră dintre cei născuți în anul 1891, cari prin comisiunile de înrolare și celea mixte au fost clasificați de *inabili pentru arme până la finea anului 1914* și respective, cari prin comisiunile de supraarbitrare militare și de honvezi au fost concediați până la finea anului 1914 din legăturile armatei comune, ale marinei de războiu, ale honvezei ori ale jandarmeriei, sau cari din orice motiv până acuma încă n'au făcut destui datorinței lor de așutare; mai departe acei indivizi de etate de 33—36, cari și-au câștigat dreptul de cetățenie ungară: ca *pentru conscrierea lor să se înfățișeze la primăria comunală a locului lor de locuință, în comunele mici la sediul notariatelor cercuale, și anume imediat*. Indivizii aceștia după conscrierea lor, vor fi chemați ori aduși cu forța la re-

vista de înfășurare în răstimpul dintre zilele de 18 Februarie și 24 Martie ale anului curent ce se vor publica mai târziu prin primărie, iar acolo vor fi clasificați după abilitatea lor.

Cei aflați abili vor fi înștiințați prin aviz despre timpul prezentării lor sub drapel.

Indivizii, cari sunt candidați la preoție în confesiunile admise ori recunoscute, sau cari pe baza studiilor au drept la voluntariatul de un an, cu prilejul revistei de înfășurare sunt datori a dovedi aceasta calitate a lor prin certificatul institutului respectiv.

Diverse.

Foiletonul nostru. „Activitatea politică a Românilor ardeleni din a. 1790“ scris de Zenovie Păclișanu, cuprinde descrierea uneia din cele mai interesante epoci din istoria luptelor noastre naționale. Studiul se întemează pe documente inedite și astfel ne dă date și fapte absolut necunoscute. Atragem deci atenția cetitorilor noștri asupra acestui important studiu, a cărui publicare o începem cu numărul de azi.

Ghenadiev va veni la Budapesta. Postul ministru bulgar de externe Nicolae Ghenadiev, precum am amintit, petrece în Roma, având o misiune diplomatică, dela guvernul său. Din Roma Ghenadiev va călători la Viena, de unde va veni la Budapesta. În capitală Ghenadiev are de gând să rămână timp mai îndelungat, conferind cu bărbații cari conduc la noi viața politică.

Tunuri uriașe germane. Un specialist german constată într-o revistă germană militară, că Germanii dispun de un tip nou de tun, care trage la o depărtare de 42 Km. Cu ajutorul acestui tun s'ar putea bombarda dela portul Calais coastele Angliei, deoarece Canalul La-Manche în unele locuri are o lățime de abia 33 Km.

Necrolog. † Dr. Atanasie Marienescu jude reg. de tablă în retragere, membru ordinar al „Academiei Române de științe“ din București ș. a. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Miercuri, în 20 Ianuarie st. n., la 2 ore p. m., în al 85-lea an al etății.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre etern repaus în cimitierul central al orașului Sibiu, în 23 Ianuarie st. n., la 2 ore după amiază.

Odihnească în pace!

Mai nou.

Budapesta, 27 Ianuar. (Oficios)

După o luptă de trei zile, trupele noastre au reocupat pasul Ujoc, cel mai însemnat pas Carpatin, pentru care s'au dat lupte crâncene în cursul campaniei, alungând pe inamic de pe ambele laturi ale trecătorii.

Spre nord-vest dela trecătoarea Ujoc, precum și în văile Latorța și Nagyág, luptele perzistă.

În Galiția vestică și Polonia, din cauza viscozelor, s'au desfășurat numai lupte mai mici de artilerie.

Posta Administrației.

Am primit și chitam abon. dela: *Sintea* pe 1/10 1913—31/12 1914. — *Desze, Felsöbánya* pe 1915. — *Mottinul mic* pe 1/10 1914—1/4 1915. — *Iseroni* pe 1915 sem. 1-iu. — *Petroșeni* pe 15/4—31/12 1914. — *Cetate de baltă* pe 1/4 1913—1/4 1914. — *Bogsánbánya* pe 1914. — *Cehalul român* pe 1914 sem. 2-lea. — *Bobalna* pe 1/6 1913—1/6 1914. — *Felsőilova* pe 1/11 1912—1/5 1913. — *Gherla* pe 1914 sem. 2-lea. — *Tohanul vechiu, Rézbánya* pe 1915 sem. 1-iu. — *I. Sz. Letamare* pe 1/10 1914—1/4 1915. Binevoiti a ne lămuri: Când ați plătit pe Aprilie—Septembrie 1914? Căci la noi se află în restanță. — *Nepos* pe 1914. — *Dr. Ch. Agnita* pe 1915. — *Clopodiu* pe 1914 sem. 2-lea. — *Baiadecriș* pe 1915. — *Komornok* pe 1914. — *Bozna* pe 1910 și din 1911 până în 1/5. — *Marca, Sănmărtinul de câmpie* pe 1915 sem. 1-iu. — *Mezőbánd* pe 1913 și 1914. — *V. J. Petroșeni* pe 1914 sem. 1-iu. — *Szászsebes* pe 1914 — *G. V. Inoc* pe 1915 sem. 1-iu. — *Reghin* pe 1915. — *Dr. I. N. Gherla* pe Ianuarie—Martie 1915. — *J. I. Gherla, Dr. G. P. Turda* pe 1915 sem. 1-iu. — *Szászújfalú* pe 1914 și rest. din 1913. — *Dr. P. F. Gherla, Gădălin* pe 1915.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Publicare de licitațiune.

Pentru exarândarea moșiei din *Cergăul mic* aparținătoare „*Fundațiunii culturale de binefacere Ioan M. Moldovanu*“ se va ținea licitațiune publică în Blaj la 17 Februarie 1915 st. n. la 11 ore a. m., în cancelaria advocațională arhidiecezană

Prețul de strigare este 9000 coroane.

Descrierea mai amănunțită a acestei moșii acomodată atât pentru economia de câmp, cât și pentru economia de vite, precum condițiile de licitare și exarândare se pot vedea în cancelaria avocatului arhidiecezan.

Ceice doresc a lua parte la licitație sunt obligați a depune un vadiu de 900 coroane în bani gata, ori hârtii de valoare la bursa din Budapesta.

Oferțele prezentate în scris, până la termenul de mai sus se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă accludarea vadiului amintit și pe lângă declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare.

Blaj la 27 Ianuarie 1915.

Dr. Iuliu Maniu,
advocat arhidiecezan.

CONVOCARE.

Acționarii Institutului de credit „*Monoreana*“ societate pe acții, sunt rugați să participe la adunarea generală, ce se va ținea în 22 Februarie n. 1915, în localul institutului.

Obiectele adunării:

1. Deschiderea ședinței prin președinte.
2. Verificarea acționarilor.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre starea întreprinderii peste tot cu prezentarea bilanțului pe anul de gestiune 1914.
4. Distribuirea venitului curat.
5. Alegerea membrilor direcțiunii pe un period de 3 ani anume: pe anii 1915, 1916 și 1917.
6. Alegerea membrilor comitetului de supraveghere pe un an.
7. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea protocolului adunării generale.
8. Eventuale propuneri.

Monorafalva în 22 Ianuarie 1915.

Direcțiunea.

Active — Vagyon.	Contul Bilanțului. — Mérleg számla.	Pasive — Teher.
Casa. Kézpénz	738'39	Capital acționar. Részvénytőke 10,000'—
Imprumuturi pe obligații. Köt- vény kölcsön	60,450'97 61,189'36	Depuneri. Betétek
		a) de ale privaților. Magán- betétek 20,748'40
		b) fond gen. de rez. Tartalék alaptőke 6580'56 27,328'96 37,328'86
		Realități. Ingatlanok 84'43
		Creditori. Hitelezők 22,321'50
		Dividendă neridicată. Felnem- velt osztalék 143,50
		Profit curat. Tiszta nyereség 1310'97
		61,189'36

Debit. — Tartozik. Contul profit și pierdere. — Nyeres. és vesztes. számla. Credit.—Követel.

Spese de tot soiul. Minden- nemű költségek	183'41	Interese. Kamatok	3657'25
Int. la dep. Betéti kamatok	1311'69	Int. de întârziere. Kesedelmi kamatok	150'16
Dare erarială. Állami adó	711'93	Proviziune. Jutalék	2506'28
Diverse. Vegyes	308'19	Taxe de transcriere. Atíratásdíj	44'— 6357'69
Int. la creditori. Hitelező ka- matok	1531'50		
Salare. Fizetések	1000'— 5046'72		
Profit curat. Tiszta nyereség	1310'97		
	6357'69		6357'69

Monorafalva, în 31 Decembrie 1914. — Monorafalván, 1914 évi december hó 31-én.

Boarescu Aurel, **Puntea Mihail,** **Tanco Simeon,**
membru dir. igazg. tag. membru in dir. igazg. tag. cassar pénztárnok és ig. h.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă. Alulirott vizsgálóbizottsági tagok jelen számlákat megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

Monorafalva, în 22 Ianuarie 1915. — Monorafalván 1915 évi január hó 22-én.

Vasiliu Onigaș.

Petru Furdul.

Simion Tanco.